

EL

LLIBRES ■

Albert Sánchez Piñol
descobreix les estructures
de la narrativa

ECONOMIA ■

El ministre José Luis
Escrivá i l'edat de jubilació

TECNOLOGIA ■

Els jocs arriben a la
plataforma Netflix

MAGAZÍN

Divendres, 1 d'octubre de 2021

EL FUTUR DEL CATALÀ

Entrevista a Maria Rodríguez i Magí Camps

ALBERT LLIMÓS

ENTREVISTA

“La diagnosi del català ja la tenim feta, ara falten accions concretes”

Entrevista a Maria Rodríguez Mariné i Magí Camps, coautors del llibre ‘Molt a favor’

El debat sobre la llengua és a l'ordre del dia. Hi ha estadístiques que alerten sobre l'ús decreixent del català entre els joves, i si parem l'orella pel carrer en traiem la mateixa impressió. En aquest context es publica ‘Molt a favor’ (Eumo Ed.), un llibre on set experts en llengua concreten 57 propostes que es podrien aplicar per revertir la situació. N'entrevistem dos dels autors, Magí Camps i Maria Rodríguez Mariné, filòlegs i periodistes.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

Han fet 57 propostes concretes, molt concretes, que poden adoptar administracions, empreses, entitats o cadascun de nosaltres com a parlants. Al costat dels dos entrevistats, hi han treballat Míriam Martín Lloret, Rudolf Ortega, Pau Vidal i Ivan Solivellas, que els acompanyava a Vic el dia de la presentació de *Molt a favor*. Enric Gomà va exercir com a editor, coordinant les aportacions que cadascú va treballar des de casa, en plena pandèmia.

N'estem parlant molt, de l'estat de salut del català. Fins i tot el president Pere Aragonès, quan va prendre possessió i feia inventari d'una situació “enormement complicada” en diversos àmbits, hi incloïa el lingüístic. S'ha accentuat la preocupació per la llengua?

MARIA RODRÍGUEZ MARINÉ. Crec que sempre hi ha estat. Però sí que en aquests 10 anys de procés, la llengua ha passat una mica a segon terme. Hem trobat coses més importants a resoldre, o almenys ho semblava. Ha passat el temps, no s'ha fet res, i això no ha fet més que empitjorar la situació del català. Al final han estat uns anys que hem perdut, i ara potser ens hem adonat que tenim un problema i cal afrontar-lo, més val tard que mai. Des de les institucions ara es fa palès. Com a mínim es diu en veu alta.

I vostès han volgut aportar elements de reflexió a través d'aquest llibre?

MAGÍ CASAS. L'Enric Gomà ens va fer la invitació. No sabíem quantes propostes en sortirien,

vam fer una pluja d'idees i al final han estat aquestes 57 i un Pacte per la Llengua al final. Ens va donar dues premisses, amb les quals estàvem d'acord: havien de ser aplicables en un termini de quatre anys i fos quina fos la situació política. Una de les coses que s'han dit aquests últims anys (i que comparteixo) és que si tenim un estat propi la llengua quedarà molt més protegida. Però com que de moment no el tenim –i no sabem quan el tindrem– no podem deixar de banda la llengua i ens hem de posar a treballar-hi ara mateix.

Ha dit quatre anys. El termini d'un mandat polític.

M.C. Penso que això li dona frescor i immediatesa. La gent que l'ha llegit diu que totes les propostes es poden fer. En alguns casos, calen diners. En altres, és tan fàcil com que cadascú prengui consciència de parlar en català en determinants moments. Hi ha un ventall ampli que va des d'allò més general, com pot ser el Pacte per la Llengua –que és molt ambiciós– fins a despenjar el telèfon i contestar “digui?”.

M.R.M. La idea és que la diagnosi ja la tenim feta, i falten accions concretes per millorar la salut del català. No cal que repetim quina és la situació i ens lamentem.

Enric Gomà diu al pròleg que se situen “lluny de la sociolingüística llagrimosa”. Volen ser propositius?

M.C. No volem ser negatius. Hi ha molt de pessimisme al voltant de la llengua i no està tot perdut, ans al contrari. Nosaltres pensem que estem lluny de perdre la llengua, però no ens podem quedar en una actitud passiva. El títol el va pro-

D'esquerra a dreta, Magí Camps, Maria Rodríguez Mariné i Ivan Solivellas

“Aquests anys s’ha dit que si tenim un estat propi la llengua quedarà més protegida. Però com que de moment no el tenim, ens hem de posar a treballar ara mateix”

rà més acceptació que tots parlem com bonament vulguem parlar.

Una altra proposta, que és de molta actualitat. Demanen que els professors universitaris no renunciïn d’entrada a la nostra llengua. Però aquests dies d’inici de curs veiem estudiants que es queixen que la classe es passa a fer en castellà de seguida que algú diu que no entén el català.

M.R.M. És que potser l’error ja és que el professor preguntí si tothom entén el català. Si el pla docent especifica en quina llengua s’impartirà aquella assignatura, tothom que s’hi ha matriculat ja sabrà que es fa en català.

M.C. Aquí hi ha una perversió. Hi ha professors que no la volen fer en català, fan veure que l’hi fan, i després no és així. Han sortit casos de professors que ho demanen però quan comencen a posar el *power point* es veu que el tenien preparat en castellà. No fitem! És que això ho hem de fer valer fins i tot amb els estudiants estrangers. Tenim molta demanda per venir a les nostres universitats, però si una persona sap el castellà al cap de tres mesos entendrà força bé el català. I els professors s’avinbran a fer-los l’examen en la llengua que vulguin, però que no ens facin canviar la de les classes.

N’hi ha unes quantes, de les 57 propostes, que tenen a veure amb l’educació. La reglada i la no reglada: per exemple, posen èmfasi en la importància que té la llengua dels monitors de lleure.

M.R.M. És una proposta del Rudolf Ortega, molt interessant. A l’escola, a Primària, estem preocupats perquè la llengua vehicular sigui el català, i en principi es compleix. Però amb les mestres, els alumnes hi estan cinc hores. Hi ha dues hores i mitja al migdia, potser una hora més al matí: gairebé la mateixa quantitat de temps la comparteixen amb els monitors de lleure. I és igual d’important que la llengua vehicular en aquesta estona també sigui el català. I aquí ja no es compleix tant. Però és tan fàcil com fer cursos, empoderar els monitors –ara que està tan de moda la paraula–, fer-los saber que són un model per als nens.

No oblidem, però, que les noves generacions puguen amb una influència dels mitjans audiovisuals i les xarxes, tan important com la de l’escola. Què fem en aquest camp tan ampli?

M.C. Necessiten referents. Parlen entre ells en català però juguen en castellà. Els de la meua edat ho fèiem, de petits: reproduïem les pel·lícules de *cowboys* que veïem en castellà. Però ara la inundació és absoluta: no només són les pel·lícules o les sèries, són els videojocs que estan tots en castellà, per exemple. És un complement fonamental, el d’associar la llengua amb la diversió i el plaer, i no tenen aquest vincle. Fa poc vaig sentir els Estopa en una entrevista parlant del Follet Tortuga, no sabien ni com dir-ho en castellà –la llengua que parlen ells– perquè veïen *Bola de drac* en català. Ara l’oferta audiovisual és infinita, en diferents formats i a l’hora que volem. El món de l’audiovisual és car i complex, i per això és clau la Llei de l’Audiovisual que ara s’està plantejant. És una oportunitat d’or

que s’ha d’aprofitar.

Però com ho fem perquè Fortnite sigui en català, perquè hi hagi mems virals en català? Això ja no s’arregla només dotant de més pressupost TV3.

M.C. Això són iniciatives que poden sortir de nosaltres. Ara s’ha fet un concurs de mems en català del festival Còmic de Figueres, però fem-ho tots. Per què quan fas un mem no el fas en català? Planteja-t’ho. A partir del canvi de xip de cadascun de nosaltres, posem les pedres que fan paret.

M.R.M. Es pot fer de dues maneres. És evident que fer el Fornite en català demana molta inversió i serà més difícil. Per això proposem fer-ho amb micromecenatge: una campanya per traduir videojocs al català. L’engega un particular, o una entitat, i es recullen els fons de manera participativa.

Aquests dies hem parlat molt de L’Alguer. Sense saber què passaria, vostès proposen “excursions no facultatives” a la ciutat sarda o a Perpinyà. Pot passar en altres llocs del domini lingüístic?

M.C. Pot passar, i per això no hem d’abaixar la guàrdia. Anem cap a una universalització en molts sentits, també el lingüístic. Per això les llengües que estem en situació més precària ens hem d’enfortir més. L’Alguer o Perpinyà serien l’exemple del que ens pot arribar a passar, per molt que ens sembli que no.

La proposta número 57 és molt significativa: 21 dies sense canviar de llengua. Per què 21 dies?

M.R.M. Fa referència al temps que diuen que necessitem per consolidar un hàbit en la nostra vida. Si aguantem 21 dies sense canviar de llengua, agafaràs el costum de no fer-ho. Sovint ho fem de manera inconscient i per molts motius: per la situació sociolingüística, per motius històrics, perquè pensem que és de bona educació o perquè pensem que el nostre interlocutor no ens entendrà. L’exemple del taxista és el clàssic: pugem i veiem que és una persona amb uns trets que no son *d’aquí*, automàticament passem al castellà. I per què hem de suposar que sí que l’entén millor que el català? És fer el clic, adonar-nos que és possible. I estarem fent un bé: potser en sap i ens entén.

M.C. I l’està convidant a parlar-lo. Estàs fent una invitació que formi part de la nostra comunitat!

Els agradaria que les 57 propostes es convertissin en el full de ruta de la política lingüística del país? Heu rebut algun retorn de l’administració al que dieu en el llibre?

M.C. Surten cosetes, que no saps si han sortit com un bolet o és que s’han llegit el llibre. Hem parlat amb les entitats –Òmnium Cultural i la Plataforma per la Llengua–, amb partits polítics, amb el síndic de greuges, i la setmana vinent tenim una entrevista amb el director general de Política Lingüística. Estem fent un moviment paral·lel al llibre per donar a conèixer les propostes.

M.R.M. També hem ampliat el cercle, i a part dels autors del llibre hem convidat altres persones preocupades per la llengua. Hem creat un grup de treball que intenta anar avançant en el Pacte per la Llengua.

posar la Maria. Hi anàvem donant voltes, havíem dit *Tota pedra fa paret*, i llavors va sortir aquest, *Molt a favor*. Ens va semblar que resumia molt bé l’esperit del llibre: deixem de plorar i entrem en acció.

M.R.M. Sí, perquè tots tenim clar que la situació del català no és la que voldríem, però el que desespera és no poder-hi fer res. I no és veritat, perquè sí que podem fer coses.

Hi ha un debat etern: la responsabilitat és de les institucions o dels parlants? I segurament, el llibre ens porta a veure que és de tothom.

M.R.M. La responsabilitat és compartida. I per això al llibre hi ha un ventall molt ampli: des de propostes que pot dur a terme una persona individual en la seva actitud diària, empreses (que també hi poden fer molt), i no cal dir que les institucions. Però no podem pensar que és cosa només dels polítics. Per això al final proposem el Pacte per la Llengua, que ha d’implicar tota la societat.

Posem algun exemple. Si obrim el llibre, el primer dels 57 capítols té el títol: “Polítics, no desdobleu”. O sigui, que facin declaracions només en català quan parlen per als mitjans. Cost zero!

M.C. I no només això: ens estalviem temps! Els companys dels mitjans estatals no han d’esperar que acabi la roda de premsa perquè el polític repeteixi la declaració en castellà. S’ha d’explicar, perquè d’entrada hi haurà gent que dirà que no hem de ser mal educats. Però és que si jo soc un espectador d’Extremadura, per exemple, pensaré que aquí només es parla castellà, quan veig les notícies, si em surten tots els polítics parlant només en castellà. En canvi, si posem subtítols la gent s’hi acostumarà i veurà que no parlem català només per tocar els nassos. Hi hau-

OPINIÓ

Francisco Castro

DES DEL DRON

Ens manifestem per l'odi? (1 d'octubre)

Suposem que a un grup d'independentistes catalans els agafés per demanar a la delegació del govern de Madrid autorització per fer una manifestació en un barri de la capital d'Espanya. No importa quin. En qualsevol. Suposem que en la sol·licitud s'aclarissin els lemes amb els quals s'obrirà la manifestació, el que es posarà a les pancartes i que els convocants indiquen que serà: "Fora espanyols dels nostres carrers catalans" i "No volem xarnegos a les nostres ciutats". Si passés alguna cosa així, a part que se'ls diria (amb tota la raó del món) que no, correrien rius de tinta sobre la xenofòbia descarada i l'odi contumaç del catalanisme, sempre tan excloent.

No perdre el temps ara a explicar que els nacionalismes moderns del segle XXI són integradors (bé, el de Vox i cert PP, no, aquest nacionalisme espanyol és molt excloent). El que vull és tornar a posar sobre la taula un fet que ja se sap però que, com que no s'explicita gairebé mai, és important recordar. Em refereixo a les dues vares de mesurar, a les dues maneres d'entendre i per tant de valorar certs drets i reivindicacions. Perquè, com tots vostès no ignoren, a mitjan setembre, en un barri de Madrid,

concretament (no va ser un fet escollit a l'atzar, va ser amb tota la mala hispànica llet del món) al barri de Chueca, la delegació del govern a Madrid va permetre una manifestació de nazis (no sé per què els anomenem neonazis, *neo* implica *nou*, i són els de sempre) en la qual es corejaren, vociferaren, vomitaren, consignes contra els homosexuals. Tot,

Revestit de patriotisme, Madrid va permetre una manifestació de nazis contra els homosexuals

a més, revestit d'espanyolisme i patriotisme *pota negra*, ja ho saben, la dels porcs. Perquè ser espanyol i ser homosexual és incompatible. Perquè ser patriota i estimar una persona del mateix sexe és ser un *sidós*, com es va corejar aquell dia a la capital d'Espanya. Anaven, com sempre, en manada. Armats amb banderes amb les quals és impossible identificar-se. Després, molta gent es pregunta per què a tantes i tants ens costa iden-

tificar-nos amb la bandera d'Espanya. Només a l'Estat espanyol passa això, que una bandera es faci servir per atacar. Bé, a Espanya i al sud racista, xenòfob, negacionista i antidemòcrata dels Estats Units que no enarboren la de les barres i estrelles sinó la de la Unió. Com aquí la de l'*Aguilucho*. Molt present, per cert, en aquesta manifestació de la qual hem parlat. Els bàrbars, per cert, anaven escortats per la policia nacional.

A l'Estat espanyol es considera molt més patriòtica una manifestació com la que hi va haver l'altre dia a Madrid que una de pacífica en la qual es reivindicui, per exemple, el dret d'autodeterminació. I ja no els dic una per la independència. No, una demanant un referèndum. Aquesta segona no seria patriòtica. Potser, segons com, hauríem de començar a fer servir *patriòtic* per referir-nos a tot allò democràtic, allò consensuat, allò que es negocia. Però, de moment, res d'això. Patriòtic és allò atàvic, allò brutal, allò primitiu, allò testosterònic. Si vols manifestar-te per defensar això, pots. Però no toquis, encara que sigui de lluny, la sagrada unitat d'Espanya, ni en broma. Això és així, a Barcelona, a Santiago de Compostel·la o a Chueca.

Carles Duarte

Antoni Vidal Ferrando

Confesso que, tot i la fascinació que em produeixen els relats de ficció més ben construïts, darrerament sento una predilecció pels llibres que m'acosten persones reals i concretes, ja sigui en forma de memòries, de biografies o d'entrevistes. Dins del catàleg de Lleonard Muntaner, una de les millors editorials de l'àmbit lingüístic català, trobem la col·lecció 'En diàleg', on es publiquen retrats excel·lents de personatges. El darrer és Antoni Vidal Ferrando. La mà de l'escriptor, un volum que inclou una llarga conversa entre dos autors notables, Miquel Àngel Vidal i Antoni Vidal Ferrando, amb la voluntat d'aprofundir en la trajectòria, l'obra i la manera d'entendre la literatura, la vida i l'amistat d'aquest darrer, que acaba de complir 76 anys. Sens dubte, Antoni Vidal Ferrando és un dels nostres grans escriptors. Ho és per la qualitat i l'alta exigència literària de les seves obres i ho és també per la densitat humana, d'una sensibilitat i una lucidesa admirables, que reconeixem tant en la seva poesia com en la narrativa o els assaigs. N'hi ha prou de recordar que ha obtingut el Premi Ciutat de Palma, la Flor Natural

dels Jocs Florals de Barcelona o el Premi de la Crítica Serra d'Or. Resulten interessants les consideracions que Vidal Ferrando dedica en aquest volum a Bernat Vidal i Tomàs, Blai Bonet, Camilo José Cela, Josep Maria Llompart, Vicent Andrés Estellés, Ponç Pons..., les anècdotes sobre Raimon o el marquès del

És un dels nostres grans escriptors. Ho és per la qualitat de les seves obres, però també per la densitat humana

Palmer... Miquel Àngel Vidal hi descriu Vidal Ferrando com a "discret i bonhomíós", sense enemics, "amable i generós amb els col·legues, elegant en el triomf i en la derrota". A través de les pàgines del llibre, de lectura sempre amena i amb una documentació fotogràfica ben representativa, ens endinsem en l'experiència de l'escriptura, que per a Vidal

Ferrando neix "de la necessitat d'explicar el món i de la nostra fe en les possibilitats de les paraules" i que sorgeix com un pas que segueix d'una manera natural l'entusiasme per llegir: "Quan descobreixes que la lectura et permet conèixer altres mons, viure altres vides, viatjar per llocs desconeguts...". Ho referma més endavant: "Des de ben petit he sentit la necessitat d'alimentar el meu esperit, d'estar a favor de la llibertat i la justícia, d'encaçar la bellesa, de millorar com a persona i de contribuir a millorar el meu entorn i el món sencer; la necessitat d'entendre'm a mi mateix i d'entendre la vida". Però, a més, Vidal Ferrando, que tendeix a cercar els equilibris i els matisos per a una comprensió més integral, hi reflexiona sobre el poder o sobre l'art ("Les obres d'art, i en concret la literatura, més que una resposta, són un estímulo"). Amb saviesa hi afegeix: "les causes humanitàries, més nobles o més justes surten molt perjudicades des del moment que les convertim en un dogma". I denuncia els qui "volen exterminar les diferències. Les diferències dels altres, naturalment. La seva és la bona".

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

La Palma com a evidència

La impactant erupció del volcà d'aquesta illa canària ens ha captivat durant les darreres setmanes. La demostració de força i la capacitat destructiva de la naturalesa fora de control ha coexistit amb la generació d'imatges d'una gran bellesa estètica. Ens hem sentit desbordats per alguna cosa superior a nosaltres i a totes les capacitats de previsió que puguem tenir, però alhora espantats de com amb poques hores moltes vides poden quedar absolutament a la intempèrie. Fenòmens com aquests ens despullen de les nostres seguretats impostades i evidencien l'extrema fragilitat humana. Grandesa i misèria essent presents i fusionant-se en unes mateixes imatges. La superació i la impotència com a sentiments dominants. Hi deu haver poques coses pitjors com haver de contemplar expectant com es destrueix tot allò que has construït i que havia format part del teu paisatge vital. L'explosió sobtada del volcà Cumbre Vieja i el relat canviant sobre el seu comportament i la seva evolució amb el pas dels dies ha posat de manifest les poques coses que en sabem i les limitacions del coneixement científic en alguns àmbits així com l'escassa expertesa dels que ens havien d'informar. Res ha passat com se'ns anava dient que passaria i les explicacions dels més doctes no han passat de consideracions d'observadors de barra de bar. La vulcanologia, s'ha demostrat una ciència molt inexacta. Malgrat els estudis fets durant anys i la teòrica monitorització del volcà de temps, no s'havia previst res ni es tenia

ni la més remota idea de l'impacte i la durada que tindria el seu despertar. Oscil·lava entre dies o bé mesos i la lava que havia de arribar al mar el primer dia –a les vuit del vespre, asseguraven–, ha tardat deu dies a fer-ho. Potser és bo que la naturalesa continuï essent imprevisible i encara ens pugui sorprendre, però no estaria de més que fóssim més prudents i modestos quan ens hi referim.

Una altra evidència d'aquesta erupció

Les rutes turístiques amb més predicament en el París del segle XIX eren les que s'organitzaven per la zona dels escorxadors on la pudor resultava insuportable fins a marejar

ha estat la imparable temptació a *turistificar*-ho tot en el nostre món, i convertir fins i tot la desgràcia en un producte per comercialitzar. No es pot negar que les imatges, sobretot les nocturnes, d'un volcà en erupció resulten atractives, però d'aquí a dir que el mal que fan els rius de lava desbordats es compensaran amb el turisme que s'atraurà resulta una barbaritat. Cap ingrés generat per visitants atrets per la morbositat compensarà les formes de vida destruïdes,

les històries personals que queden soterrades sotes les riudes de minerals incandescents. La bellesa resultant, estarà buida de vida i resulta un futur molt poc atractiu per als agricultors que ja mai més podran conrear plataners, haver-se de convertir en guies turístics de desnortats visitants. La pulsió de cercar impactes sempre nous i de voler ser presents i fer-nos *selfies* allà on han passat "coses" ha acabat fent que ens comportem de manera força repel·lent. El *turisme de desgràcies* té cada vegada més predicament i adeptes. Hi ha rutes turístiques pel Detroit de les fàbriques abandonades i en runes dels gegants de l'automoció, viatges expressos a les platges arrasades de l'oceà Índic pel tsunami del 2004 o bé, visitants de París assisteixen a concerts a la sala Bataclan només per reviure el brutal atemptat terrorista de fa uns pocs anys. De fet, aquesta morbositat actual i el convertir activitats poc agradables en un objectiu turístic no és del tot nova. Marco d'Eramo ha escrit com les rutes turístiques amb més predicament en el París del segle XIX eren les que s'organitzaven per la zona dels escorxadors on la pudor resultava insuportable fins a marejar o bé per les clavegueres de la ciutat on, tot navegant-hi, els visitants es distreïen amb la cacera de bons exemplars d'immenses rates. Això era de bon matí. Ho feien compatible amb anar a la tarda a passejar i comprar pels Camps Elisis, com també al vespre assistir a l'Òpera o bé distreure's frívolament al Moulin Rouge. Ben mirat, som molt estranys.

Llorenç Capdevila

DE REÜLL

Qui t'explicava contes

Realisme o fantasia? No fa gaire, en la visita a un novel·lista veterà, bon amic, vam sortir a parlar de Rússia –ell és un gran russòfil– i, inevitablement, va sortir a col·lació la literatura russa. El meu amic va confessar-se admirador d'autors d'abans i de després de la Revolució, amb especial predilecció per Tolstoi. Dovstoievski no li agrada tant, perquè el troba un xic massa fantasiós. A partir d'aquí, vam parlar del realisme en la narrativa i es va mostrar escèptic a narrar tot allò que no tingui una base científica i un raonament lògic.

Vam relacionar el tema amb la literatura infantil, que sovint presenta situacions impossibles o absurdes, amb elements fantàstics, escenes surrealistes o animals garlaires. Ell renegava de la fantasia (no pas de la imaginació, és clar) i jo intentava defensar el valor literari que pot tenir un text no necessàriament racional i científic.

En el cas de la literatura infantil, per

exemple, el més important no és el realisme de la història, perquè l'infant sap discriminar perfectament la realitat de la fantasia, sinó el missatge que hi ha al darrere, els valors que transmet o, senzillament, les emocions que desperta. Els animals, posem per cas, resulten atractius als infants i, per tant, són sovint una bona porta d'entrada a les històries, tant si enraonen com si no.

Per rebatre'm l'argument, em va dir que ell, quan era un nen, trobava que els contes infantils no tenien sentit, que no hi havia res de racional en una història com *La caputxeta vermella*, on un llop parla, es menja una nena i la seva àvia i després les recuperen de la panxa de l'animal.

Llavors li vaig fer una pregunta que faig de vegades a la gent: qui t'explicava els contes, quan eres petit? Va quedar parat i va dubtar un instant abans de reconèixer que a ell, quan era petit, tot i que vivia en una casa on els llibres

no faltaven, en una família acomodada amb un pare metge i una mare que descendia d'una nissaga important a la ciutat, mai no li explicaven contes, ni realistes ni fantàstics.

I aleshores li vaig explicar la meua, d'experiència, i li vaig dir que jo, tot i haver crescut en una casa on no hi havia llibres, amb una família humil on els grans tot just havien anat a escola, vaig tenir la sort que de petit tenia qui m'explicava contes tot sovint i, a més, en sabia molts i ho feia molt bé: la tia Maria. Perquè per saber explicar bé una història no cal tenir estudis ni, necessàriament, una formació específica. I vaig confessar que la meua passió per la literatura, especialment per la narrativa, prové d'abans de saber llegir. Finalment, i una mica a contracor, va reconèixer que aquesta mancança en la seva infantesa potser va influir en la seva manera de percebre la fantasia en la ficció.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Joan Ríos i Rallé

Una bona lliçó

LES ESTRUCTURES ELEMENTALS DE LA NARRATIVA

Autor: Albert Sánchez Piñol

Editorial: La Campana

Lloc i any d'edició: Barcelona, gener de 2021

Nombre de pàgines: 220

L'autor de *La pella freda* i *Victus* no necessita més presentació, però heus aquí que amb la darrera obra literària, ens fa partícips de part dels seus coneixements perquè autors i lectors puguem entendre l'esquelet que sustenta una gran història, per arribar a comprendre com és la construcció d'un relat i arribar a gaudir-ne àmpliament. Mitjançant aquest llibre d'assaig coneixerem les estructures elementals de la narrativa que sempre han existit però de les quals, potser en alguns casos, no n'èrem ben conscients o si més no coneixedors. Tal com diu Sánchez Piñol: "Aquest llibre explica com s'escriuen totes les grans històries que s'han escrit i que mai s'escriuran... perquè els lectors gaudeixin el doble de les seves lectures..." (pàg. 12). Prepareu-vos, doncs, per gaudir d'alguns dels conceptes més cabdals en la creació escrita.

L'autor ha anomenat l'expressió estructura narrativa primordial amb el sobrenom de *Papitu*, un concepte expressat en una línia horitzontal amb principi i final. És a partir d'aquest propòsit tan definit que ens endinsarem en els coneixements estructurals amagats al darrere d'un relat. Desvelarem la raó bàsica del perquè de tot plegat, res no és casual, res no té un ordre preestablert sense cap raó inicial. Del que es tracta és d'ordenar la història perquè sigui comprensible, de mostrar un mètode per entendre l'estructura de tots els relats, amb l'objectiu de poder gaudir més del resultat d'un text.

Sánchez Piñol divideix el Papitu, és a dir, tot el contingut d'un relat, en tres actes. Sabrem per què en el primer acte és quan s'inicia el relat i es presenten el protagonista (Pp) i la situació contextual (Sc), és a dir, el com comença una història, el qui i l'on. Coneixerem la importància del factor desencadenant (Fd), la causa directa que genera "alguna cosa", el "i ara, que passarà?", parant esment a la raó de la causa que suposarà un efecte en el primer gir narratiu (1Gn), que ha de generar una bona tensió

narrativa i estar al seu lloc adequat.

Ja al segon acte, el més llarg de tots, s'hi analitza què és un bloc narratiu (Bn) i un *mid point* (Mp), ambdós elements essencials per a un bon relat. Lligarem la relació insalvable entre la pregunta binària del 1Gn i la resposta a aquesta pregunta en el segon gir narratiu (2Gn), al final del segon acte. O aprendrem per què el Mp pot canviar-ho tot, per exemple a mig relat, i perquè, en el seu cas aquest anirà del tot lligat a la resposta final, o no, en el contingut del 2Gn, que resol definitivament la nostra història. I entendrem per què aquest segon gir narratiu és tan important que haurà de ser la resposta a la pregunta binària del primer gir narratiu. I com diu l'autor començarem a ser conscients que "si no tenim 2Gn no tenim relat".

Fins a arribar al tercer acte, el final de tot relat, molt breu i definitiu, l'espai que tanca el cercle de la nostra història. Tot plegat una nova versió dels tradicionals presentació, nus i desenllaç clàssics. *Les estructures elementals de la narrativa* és molt ben treballat, amè i digestiu per a qualsevol amant de la lectura i amplia abastament tots aquests coneixements a partir d'exemples basats en títols novel·lístics com *El vell i el mar* de Hemingway, *Els dualistes* de Joseph Conrad o *Moby Dick* de Herman Melville. I també, com a espectadors de l'art cinematogràfic, l'autor ens reclama l'atenció en les estructures elementals d'un guió, fent comparatives exemplars basades en pel·lícules tan conegudes com *Tauró* i *Salvem el soldat Ryan*, de Steven Spielberg, o *1917* de Sam Mendes. Tot plegat és una bona font de coneixement que ens ajuda a ampliar la riquesa que, com a lectors, volem aconseguir per poder gaudir de l'art de l'escriptura.

Com a persones amants del món literari us aconsello que obriu la vostra ment. Aquest llibre us en donarà bones eines. I un consell de l'autor: "Un lector que entengui el Papitu sempre gaudirà més de la narrativa que qualsevol escriptor que hi viu d'esquena." (pàg. 152). Paraula d'Albert Sánchez Piñol.

Pere Martí i Bertran

Un conte amb missatges

L'editorial Animallibres, del grup Bromera, l'any passat, en plena pandèmia, va encetar una col·lecció de LIJ, 'L'Arca', que, com explica en Jordi Martín Lloret en un epíleg que tanca el primer volum, "vol ser això, una *arca* d'espècies protegides, un *bagul del tresor*, una *càpsula del temps* per salvar la bona literatura infantil i juvenil: la LIJ de sempre, la que batega al marge de modes i tendències, la que ens agrada també als adults perquè torna a despertar dins nostre el lector pur i innocent" (pàg. 37). El primer volum, *Viatge al país dels arbres*, del premi Nobel Jean-Marie Gustave Le Clézio (Niça, 1940), n'és una bona mostra, ja que es tracta d'un text breu, preciós, carregat de màgia i de poesia, ben allunyat de l'acció trepidant que sembla que han de tenir els textos de LIJ actuals. Una màgia que accentuen les magnífiques il·lustracions d'Henri Galeron, carregades de poesia i de tendresa, com el text. Un text que podríem qualificar de faula, per molt que els protagonistes siguin arbres i no pas animals, ja que els arbres hi apareixen totalment humanitzats (tenen una llengua pròpia, ulls, es mouen i celebren festes...), tot i

que s'amaguen dels humans perquè "són una mica tímids i feréstecs" (pàg. 8). Però davant la insistència, la delicadesa, l'amor, el respecte... d'un nen tímid i solitari, sense nom, un "petit príncep terrestre" com el qualifica en Jordi Martín (pàg. 38), que un bon dia decideix endinsar-se al bosc i descobrir-ne els secrets, es rendeixen i s'hi mostren amb tota la grandesa, diversitat, riquesa i, també, tendresa. Un veritable cant d'amor a la natura, una lliçó d'ecologia abans que l'ecologia fos en boca de tothom (Le Clézio el va publicar l'any 1987) a causa de l'escalfament global i de la destrucció accelerada a què estem condemnant el planeta. Un bon inici, com he apuntat, per a una col·lecció ambiciosa i arriscada, però alhora necessària, que ja compta amb quatre títols més: *Sadako i les mil grues de paper*, d'Eleanor Coerr; *Capitana Rosalie*, de Timothée de Fombelle; *El lloc màgic*, de Chris Wormell, i *Googol*, de Josep Lluís Badal, el primer d'autor català de la col·lecció, que esperem que no sigui el darrer. Uns llibres, sense cap mena de dubte, per a joves i adults; uns llibres pensats (per l'edició, el paper, les cobertes...) com un regal que qualsevol lector agrairà.

VIATGE AL PAÍS DELS ARBRES

Autor: J. M. G. Le Clézio

Il·lustrador: Henri Galeron

Traductor: Jordi Martín Lloret

Editorial: Animallibres

Col·lecció: 'L'Arca'

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2020

Nombre de pàgines: 39

NOVETATS EDITORIALS

'Eroica'
Cristina Masanés
L'Avenç

És un dels *descobriments* d'aquesta tardor. Els 65 dies de confinament de l'any passat viscuts des de la mirada d'una dona que escriu un diari per acotar el temps i fotografia cada dia el cel des de la finestra de casa. En aquesta situació afloren records i sentiments, des del suïcidi de la mare a la relació amb la filla. I Beethoven, l'*Eroica*, de fons.

'Els llocs on ha dormit Jonàs'
Adrià Pujol Cruells / Empúries

Hi pot haver moltes maneres d'endregar els records d'una vida, però potser no se us havia acudit mai de fer-ho a partir dels llocs on un ha dormit. Ho fa en Jonàs, un addicte als videojocs, petit empresari i professor, convençut que el món té un deute amb les seves aportacions. No té ben clar, però, si tot és com un videojoc, i quantes vides li queden.

'La vella companya'
Anxo Lugalde
Columna

El periodista gallec Anxo Lugalde conviu des de fa 30 anys amb la depressió. Una malaltia mental estigmatitzada que l'ha portat als abismes. Fa temps que va decidir fer-ho públic, i el darrer brot de *la vella companya* l'ha portat a escriure aquest llibre. Un testimoni poderós però no exempt de la fina ironia que caracteritza l'autor.

'Córrer o morir'
Kilian Jornet
Ara Llibres

Fa 10 anys que Kilian Jornet va escriure *Córrer o morir*. En aquest temps s'ha convertit en un *best seller* i ha acumulat 22 edicions. Ara l'actualitza. Ell mateix diu al pròleg que fa 10 anys pensava que la millor part de la seva carrera ja havia passat. I no: "Allò només era l'inici." Ha trobat "nous camins que no tenien petjades", i el llibre li ha donat força.

'Un dia la porta s'obrirà'
Manel Esteller/Salvador Macip
Pagès Ed.

Tant Esteller com Macip són científics, però sempre han tingut clar que amb les lletres no hi ha cap frontera intransitable. Ho tornen a demostrar en aquest recull d'11 contes paral·lels en què fan un homenatge als grans del gènere de la ciència ficció i el terror, des de Lovecraft a Poe, des de Shelley a H.G. Wells... i Calders, i Pedrolo.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

Llorenç Soldevila

Sant Llorenç del Munt

“ Més enllà dels horts i les pastures del monestir s'estén el bosc de la cara est, immens, inhòspit. La roureda centenària arriba als límits de l'estimball més pronunciat dels que circumden Sant Llorenç. L'abisme de l'est, tallat en vertical, té una alçada esgarrifosa.

Els frares en diuen la Punta des de temps immemorial, perquè l'arbreda es va fent estreta i acaba en un angle rocallós punxegut, a continuació del qual no hi ha res més que l'esbalçader. Llegües avall recomença la vegetació. Des de la Punta s'albirren alguns masos del poble de Sant Sadurní i el campanar de l'església. Si el vent és favorable, de les profunditats de la vall en pugen grunys de bestiar i cloqueig d'aviram.

Berenguer de Vallclara para sota una alzina vora el penya-segat, en el mateix lloc on ahir va estar amb el crisògraf i el metge. Feia molt fred, però el germà Galzeran es va treure la caputxa i va tirar el cap enrere, com si el tingués adolorit. Fou llavors quan els seus cabells, llisos i tan negres, van brillar amb un reflex gairebé blavós. Apol·linar d'Òrrius va estendre el braç i va apuntar un petit mas amb el dit, el lloc on havien nascut els pares dels seus pares. Berenguer confessà que era incapaç de distingir-lo, i el crisògraf contestà que ell tampoc no hi veia amb claredat, sobretot des que passava llargues hores gravant lletres d'or en aquelles finíssimes vitelles.

A la biblioteca del monestir, hi tenen penjada la tradicional peça de roba verda perquè els copistes hi reposin la vista de tant en tant, però sovint, explicava Apol·linar, quan desviava els ulls del pergami, ho veia tot daurat i amorf. El germà Galzeran va dir poca cosa. Estava absort. ”

Maria Dolors Farrés

AUTOR
Maria Dolors Farrés
(1962)

OBRA
'El monestir de l'amor secret'
Ed. Proa, 2008

INDRET
Monestir de Sant Llorenç del Munt

MUNICIPI
Sant Julià de Vilatorrada

COMARCA
Osona

Al castell de Sant Llorenç del Munt, del qual en tenim notícia el 884, s'hi va fundar el segle XI un monestir benedictí amb jurisdicció sobre el terme de Sant Julià de Vilatorrada. De l'església romànica, encara se'n conserva l'absis central i les dues absidioles. Al segle XIII, s'hi van establir els agustinians i va arribar al seu màxim esplendor. A mitjan segle XV, la canònica va ser secularitzada. El 1760 passava a mans del Seminari de Vic i el 1845 a mans particulars a causa de la desamortització. A la segona meitat del segle XX, els edificis molt degradats van ser restaurats per a residència particular. En ser-hi, podem llegir aquest fragment d'*El monestir de l'amor secret*, de Maria Dolors Farrés.

MIQUELERRA

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

192

LÈXIC

Això val una pasta! La llengua col·loquial i el nom dels diners (II)

La suma de monedes, o sigui, els diners, són tan importants en la nostra vida diària que han generat moltes variants en la llengua col·loquial. Tenim la paraula *pèmpins* (una variant de *cèntims*), que no trobareu recollit als diccionaris normatius, però que és utilitzat –o era utilitzat– en el llenguatge familiar, sobretot adreçat a les criatures, i que té la seva gràcia.

El que sí trobarem al diccionari, amb l'afegit que es tracta de la llengua col·loquial, són els mots *pasta* i *pasta llarga* (“això val una pasta llarga”). L'origen de l'expressió és senzilla. Antigament, els artesans que feien manualment les monedes anomenaven *pasta* a la massa de metalls fosos abans de ser utilitzada. Un derivat de *pasta* amb aquest mateix sentit és *pistrincs* (“anava molt curt de pistrincs”), que segurament també heu sentit.

Com a sinònim col·loquial de *diners* no ens

podem oblidar dels *patacons* (“és una dona de patacons”), nom que té l'origen en una antiga moneda d'argent, d'una unça de pes, retallada amb tisores; o del *panís* (“no tenim panís per fer tantes coses”). I tampoc ens podem deixar els *doblers* (“aquest home no té un dobler”), paraula encara d'ús a les Illes i que en origen es referia a la moneda medieval que valia dos diners.

I acabem amb la *moneda petita, la xavalla* (mot que ve de *xavo*), els *menuts o engrunats (moneda engrunada)*, que acompanyen sovint les nostres converses sobre diners.

Ja ho veieu, la llengua s'ha anat adaptant a la realitat dels temps. De moment, però, els *euros* ens han donat poc joc. A part de la paraula *mileurista*, que no té res a veure amb la llengua col·loquial, només hem trobat recollida la frase “més fals que una moneda de tres euros”, que de moment té poca difusió.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

EDUCACIÓ

Montse Corderas Espona

Eines digitals per planificar-se durant el curs escolar

Tot i que el calendari oficial marca l'inici de l'any el dia 1 de gener, realment la nostra activitat anual comença el mes de setembre coincidint amb el nou curs escolar, el qual marca un canvi de ritme i de rutines. Tant si ets estudiant com professor, és molt important organitzar i planificar l'any escolar per tal de tenir-ho tot sota control.

Personalment, m'ajuda molt comptar amb agendes i planificadors per organitzar-me. Ho escric en plural perquè en el meu dia a dia utilitzo diverses agendes: la de tota la vida, a una setmana vista, on faig les anotacions a mà, i la digital, la qual es basa en el calendari associat al meu correu electrònic.

A partir d'aquí, existeixen infinites opcions, sobretot en l'entorn *on line*. En aquest sentit, he recopilat diverses eines digitals que us poden ajudar a posar ordre aquestes primeres setmanes i planificar tot el curs:

Per organitzar les tasques de classe
(adreçat a alumnes)

Evernote

Considerada la “revolució” del bloc de notes, serveix per prendre apunts, organitzar idees, elaborar llistes...

Exam Countdown

Perfecta per anotar les dates d'exàmens i planificar les hores d'estudi. Inclou consells a l'hora d'afrontar una prova.

Flashcards, Flashcard Machine o Flashcards StudyDroid 2.0

Per elaborar targetes de repàs de manera digital.

MyHomework

És la substituta ideal a l'agenda escolar de tota la vida.

TimeTable

Amb un disseny divertit per organitzar assignatures i tasques mitjançant colors.

Per programar la docència
(adreçat a professors)

Blendspace

Per organitzar continguts i crear lliçons digitals, projectes i presentacions.

Evernote

Una de les apps imprescindibles com a agenda virtual. Permet guardar documents, pàgines web o imatges interessants per utilitzar en l'aula, gravar àudio, crear llistes per organitzar-te, preparar el teu PLE, establir recordatoris i tasques, documentar un projecte d'aula, etc.

Feedly

Per recopilar fonts d'informació que consultes sovint.

Getpocket

Per guardar articles i vídeos trobats a internet o a altres aplicacions.

Keynote

Permet realitzar presentacions per iniciar una classe, planificar un projecte o organitzar sessions de treball.

TeacherKit

Per registrar l'assistència dels alumnes a classe i fer anotacions sobre el seu comportament i progrés.

Trello

Permet crear i editar taulers, col·laborar-hi amb altres docents, establir fluxos de treball i llistes de tasques que poden assignar-se i completar-se.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

DÚO DINÁMICO 'Dúo Dinámico'

La Voz de Su Amo, 1961

A finals dels anys cinquanta del segle passat, dos nois de Barcelona, Manuel de la Calva i Ramon Arcusa, que treballaven de mecànics a la mateixa empresa, van començar a cantar i es van convertir en el Dúo Dinámico, els introductors del *rock-and-roll* a Espanya, quan ja feia uns quants anys que als Estats Units triomfava gent com Elvis Presley, Little Richard o Bill Haley. Quan van publicar aquest disc, el primer de llarga durada, ja n'havien gravat uns quants de quatre cançons i aquí, es van limitar a posar-hi les de més èxit, com "Quince años tiene mi amor", una cançó que si es gravés ara potser l'acusarien de fomentar la pederàstia. Res més lluny, es tracta d'un amor entre adolescents, amb uns cors de noies molt bonics, tot amant amb música de rock, primitiu, això sí. Les 12 cançons del disc són una barreja de composicions pròpies, com la dels quinze anys, "Ala hula rock", "Linda muñeca" o "Vivir,

amar, soñar", i versions en castellà d'èxits americans, com "Oh, Carol" de Neil Sedaka; "Las hojas verdes", de The Brothers Four, o "Adán y Eva", de Paul Anka. Les seves versions no tenen res a envejar de les originals. El Dúo Dinámico també van fer cine (quatre pel·lícules) i van gravar algunes cançons en català, llavors una cosa estranyíssima. Amb més de 80 anys cadascun, encara fan actuacions, si bé ja no tenen tantes fans com abans, és clar.

NOTES

El llegat i l'obra de Raimon, a l'abast de tothom

Fa uns mesos es va fer públic que el cantautor Raimon i la seva dona –i mànager–, Annalisa Corti, havien arribat a un acord amb l'Ajuntament de Xàtiva, la Diputació i la Generalitat Valenciana per crear la Fundació Raimon i Annalisa. Aquest gest suposava la reconciliació del cantant amb les institucions valencianes, que durant els anys de govern de la dreta l'havien menystingut. La fundació serà l'hereva universal de tots els seus béns i neix amb la intenció de preservar el patrimoni artístic i personal de l'artista i fer-ne difusió. I el primer pas és l'estrena aquesta setmana d'un portal web (www.fundaciorausoniannalisa.com) que ja es pot consultar. La Fundació Raimon i Annalisa tindrà la seu al Centre Raimon d'Activitats Culturals (CRAC), al monestir de Santa Clara de Xàtiva, que s'ha de rehabilitar properament.

Dorian, de gira als EUA

Dorian, grup barceloní afincat a Espinelves, està actualment de gira pels Estats Units obrint els 13 concerts de presentació del nou disc dels mexicans Zoé. Són la primera banda de la península a girar aquesta tardor per Nord-amèrica en condicions, a més, totalment pre-pandèmiques. És la quarta vegada que Dorian visita el continent americà en els últims tres anys, la darrera just abans de l'esclat de la pandèmia. El maig de 2018, Dorian van publicar *Justicia universal*, un dels discos més exitosos de tota la seva carrera. Properament, ja han avisat que tornaran amb un nou disc.

EL TEST

Lluís Toran

Primer instrument que vas tocar? La guitarra. **Primer grup del qual vas formar part?** Winter's Dog. **Primer disc que et vas comprar?** Dubto entre Paul Simon, *Llena tu cabeza de rock*, un recopilatori doble del 1970, i *Concert per a violí i orquestra* de Txaikovski. **Quants discos tens?** Uns 1.000. **Salva'n tres.** *Dark Side of The Moon*, de Pink Floyd; *England*, d'Amazing Blondel; concerts de Brandenburg de J.S. Bach, *Machine Head*, de Deep Purple... **Un concert (com a públic) per recordar.** *The Lamp Lies Down on Broadway*, de Genesis, a Badalona el 1975.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

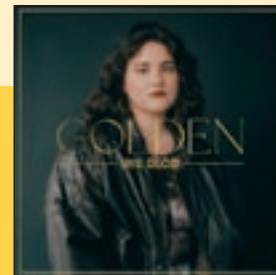
JORDI OSET
'Res té sentit'

Jordi Oset és un fotògraf menorquí conegudíssim per haver fet algunes de les millors fotos de directes de bandes com Sopa de Cabra (era molt amic de Ninyín Cardona), Pastora, Gertrudis o Lax'n'Busto. I precisament gràcies a la seva amistat amb Lax'n'Busto ha tirat endavant el seu primer disc, que ha enregistrat sota la producció del guitarrista dels Lax, Pemi Rovirosa. En total, deu cançons de pop-rock que no inventen res però que baixen prou bé. Les meves preferides són *La vespa* i *Tot per un petó*. Ah! I per acabar, una pseudonadala, *És Nadal*.

GERMANS TANNER
'Grans fracassos i altres cançons...'

... que ningú vol escoltar. Aquest és el títol sencer del nou disc del projecte que encapçala el palmès –de la nostra Palma de Mallorca, no de la Palma volcànica– Joan Carles Palou. Amb un encapçalament com aquest, ja deixa clar que l'àlbum no té grans pretensions però parant-hi l'orella hi ha sorpreses, pop delicat amb tocs de psicodèlia i lletres intel·ligents. A més, *Grans fracassos...* és ja el cinquè disc de Germans Tanner i si porta cinc entregues deu ser per alguna cosa. Per cert, que Palou és també el compositor i guitarrista del grup El Primer Tercio.

IRIS DECO
'Golden'

El millor de l'àlbum és *Flames*, una cançó delicada i sensual que és l'encarregada d'obrir el primer disc en solitari de Júlia Collado (nom real d'Iris Deco). Collado, que també forma part de la banda d'electrònica Moon Vision, debuta sola amb vuit cançons de pop electrònic amb ritmes que s'acosten al soul i, sobretot, al pop metafísic d'El Petit de Cal Eril o Ferran Palau, que precisament ha treballat en la producció de l'àlbum (es nota, sí). La veu de la Júlia és un tresor i tot el disc, que es fa curt, és la banda sonora ideal per amenitzar una tardor nostàlgica i reposada.

TECNOLOGIA

Arnau Jaumira

El wifi ja rivalitza amb el cable

“Per cable t’anirà més ràpid”, “només tindràs tot l’ample de banda endollant-te per cable”. Són algunes frases típiques quan es parla d’aconseguir treure el màxim rendiment d’una connexió a internet. Fins ara sempre hem tingut clar que la velocitat màxima s’aconseguia amb un cable, però la situació va canviar amb l’arribada del wifi 7, la nova generació.

Aquest salt no serà ni molt menys aviat. S’està parlant del 2024 com a data en la qual podria arribar aquest nou estàndard. Segons un paper acadèmic publicat a ArXiv i les previsions d’Intel, la setena generació de wifi ha de permetre fins a 30Gbps i fins a 48 Gbps com a màxim teòric. Això significaria multiplicar per més de quatre vegades els gairebé 10Gbps als quals s’arriba ara amb una bona connexió

Amb el wifi 7 s’ha d’arribar a velocitats de fins a 48Gbps, una velocitat quatre vegades superior a l’actual

wifi i els protocols actuals.

També es parla que aquest nou wifi 7 es connectaria simultàniament pels canals de 2,4GHz, 5GHz i 6GHz per aconseguir una latència molt inferior.

Evidentment el problema important serà tenir els aparells adequats perquè els routers i els mòbils o ordinadors s’hauran d’adaptar a aquests estàndards amb l’afegit que els routers que faciliten les operadores acostumen a ser més aviat bàsics i per gaudir del màxim ample de banda molts opten per comprar-ne un per altres vies.

Des que es va crear la tecnologia d’internet sense fils (wifi), l’any 1997, el creixement ha estat espectacular i s’han desenvolupat molts estàndards que han anat aportant molta més velocitat, fiabilitat i baixa latència. El 1999 amb el wifi B, s’arribava a connexions de fins a 54Mbps (0,054Gbps), el 2009 s’arribava a 600Mbps (0,600Gbps) i el 2013, a 7Gbps.

Al mes de juliol es va fer oficial que Netflix havia apostat pels videojocs i que els primers arribarien aviat. Després d’haver fet alguns experiments amb la interactivitat –com en un capítol de *Black Mirror*, on es podia escollir com havia de seguir la història– o d’haver publicat un videojoc de *Stranger Things*, ara han fet el pas d’expandir-se cap a aquest món. De fet, des d’aquest dimarts els usuaris de Netflix amb un mòbil Android poden accedir a cinc jocs de forma totalment gratuïta inclosos dins la quota mensual.

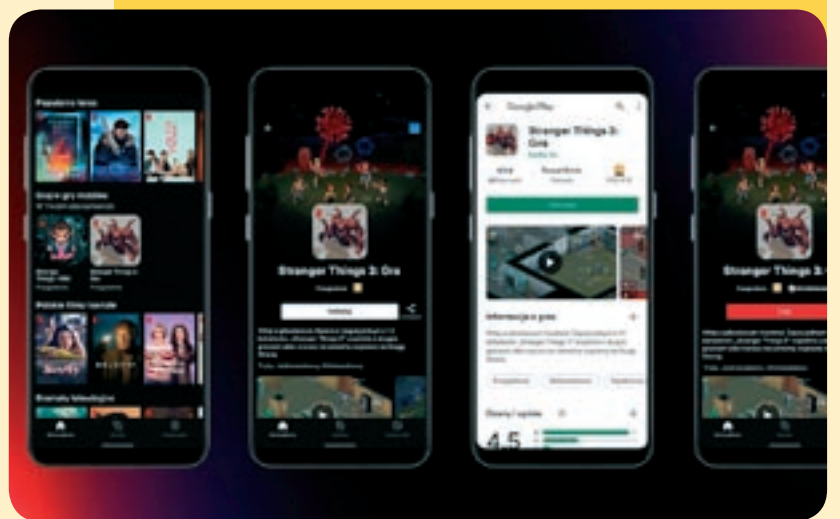
Els jocs que ja hi ha disponibles són *Shooting Hoops*, *Stranger Things: 1984*, *Stranger Things 3: The Game*, *Teeter Up* i *Card Blast*. Així, ara quan els usuaris d’un mòbil Android entren a l’aplicació de Netflix buscant una pel·lícula o una sèrie, trobaran una línia amb el nom dels jocs. Des d’allà es podran baixar i s’hi accedirà també des de dins l’aplicació. De moment no hi ha data per la seva arribada als telèfons Apple.

La companyia californiana està experimentant en aquest sector, on encara té molt marge de millora

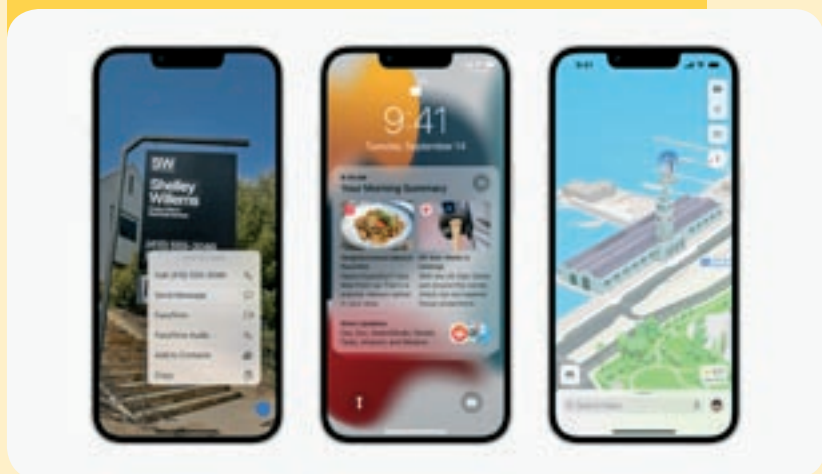
Netflix explora així un camp en el qual encara no hi havia posat els peus però amb molt marge de millora. De fet els jocs amb què ha començat són en dues dimensions i poc elaborats ens els gràfics. Si funciona, segurament el plantejament serà de fer jocs amb molt millor entorn gràfic. Una altra de les grans coses a tenir en compte és que els jocs no tenen publicitat inclosa ni tampoc micropagaments.

Paral·lelament, Netflix també ha començat a desplegar l’àudio espacial, és a dir, un àudio molt més immersiu pensat per a auriculars compatibles (AirPods Pro i AirPods Max per exemple) i que ha de permetre treure profit a les produccions gravades en so 5.1, 7.1 o Dolby Atmos que actualment només es poden escoltar en sistemes de so (*home cinema*) amb més d’un altaveu.

Els jocs ja han arribat a Netflix

Un iOS 15 amb petites novetats

Apple continua amb el seu ritme habitual de treure una nova versió del seu sistema operatiu cada any. Des de fa una setmana ja és possible instal·lar-se la quinzena versió als iPhones de la companyia de la poma. L’iOS 15 dona molt protagonisme a canvis de disseny i dins les aplicacions natives. Una d’elles és amb les notificacions, que ara són més riques

en detalls i que alhora s’ordenen per ordre de prioritat. En aquest sentit, Apple ha posat molts esforços a crear els modes, on es pot escollir entre diferents perfils d’ús en funció de si som

a la feina, a casa o si ens n’anem a dormir. Fins ara existia el mode “No molestar” però ara se’n poden tenir molts més i en funció d’ells, que les pantalles d’inici siguin diferents, les

Hi ha moltes novetats a petita escala. La més destacada és la incorporació dels perfils d’ús segons el moment

aplicacions permeses també. Per exemple, a la feina la pantalla d’inici pot ser totalment diferent ocultant els jocs i deixant només les aplicacions que fem servir o fent que no se’ns notifiquin els whatsapps i només ho facin els correus electrònics de determinats remittents.

Apple també ha millorat el FaceTime, la seva aplicació de videotrucada. Es poden

generar enllaços per convidar gent a la trucada i es pot fer servir des d’un navegador, des de Windows o des d’un mòbil Android. També s’hi incorpora la funció SharePlay per poder compartir música o vídeo durant les trucades i veure-ho de forma conjunta.

També hi ha novetats en seguretat perquè es podrà localitzar un iPhone si està apagat i en les fotos s’implementa el Live Text perquè reconegui el text que apareix a les teves fotos i es pugui copiar i enganxar.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

EL MÈTODE ESCRIVÁ

A la comèdia *El mètode Kominsky* –disponible a Netflix– hi apareix, com a personatge secundari, l'Alex, un cambrer d'edat més que avançada que transporta, tremolós, la safata amb les begudes. De ben segur que l'espectador temerà que li caigui la safata i, encara més, que caigui el mateix personatge. Les escenes en què apareix aquest personatge criden l'atenció perquè no deixa de ser grotesc que hi aparegui un cambrer que no està en condicions d'exercir aquesta feina. Però, a la vista del que està propasant el ministre d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, José Luis Escrivá, aquestes escenes no haurien de resultar ni sorprenents ni grotesques, perquè, si no en l'agenda almenys sí en les seves reflexions, hi ha l'opció de propiciar que la vida laboral s'allargui fins al 70 o els 75 anys. Si la reflexió es fa realitat, no serà estrany trobar molts Alex, perquè Espanya és un país de molts cambrers.

És evident que Escrivá fa aquestes reflexions –que no són noves– en el doble context tàctic (les converses sobre el camí que han de prendre les pensions en els propers anys estan en curs) i estratègic (el sistema ha de tenir canvis profunds que vagin més enllà de les capes cosmètiques que han anat aplicant els governs, perquè la Seguretat Social té dèficits espantosos –7.000 milions d'euros en el primer semestre, segons les dades del Ministeri d'Hisenda–). En aquest doble context, el ministre demana, en una entrevista al diari *Ara*, “un canvi cultural” per “treballar cada vegada més entre els 55 i els 70-75 anys”.

Escrivá entén de números i de sistema de la Seguretat Social, que ha estudiat des dels temps que formava part de l'Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal (AIReF). Potser està una mica més descol·locat a l'hora d'entendre la realitat laboral del país. Més enllà de fulls d'*excel* que, des del despatx, puguin demostrar la viabilitat del sistema, al carrer, a les indústries, les oficines, centres logístics i els establiments de restauració, hi ha una realitat d'ajustaments salarials i d'empreses –algunes molt grans, com les bancàries– que empenyen el seu personal de més edat cap a prejubilacions no necessàriament voluntàries.

Salaris a la baixa i prejubilacions no són precisament el millor context per garantir la viabilitat del sistema de pensions. I si bé és cert que els mecanismes d'aquest sistema són susceptibles de ser actualitzats, també seria interessant explorar altres aspectes abans de llançar-se a reflexions que, en el fons, culpabilitzen els treballadors en actiu.

Són els 65 anys, o els 67, que serà el topall de jubilació l'any 2027, massa poca edat per jubilar-se? Doncs, d'entrada, dependrà de l'activitat del treballador, perquè no és el mateix estar en un despatx que en una bastida. Hi ha un fet que transcendeix les reflexions del ministre, quan posa en relació la situació espanyola i l'europea. Les edats de jubilació a Europa són equiparables a les espanyoles i els sistemes de pensions a aquests altres països europeus resisteixen amb menors dèficits, de manera que el problema no és només una qüestió d'edats.

És desitjable que la reflexió del ministre prevegi que la prolongació de la vida laboral que planteja sigui voluntària i disposi d'incentius per ser aplicable. Perquè, de la mateixa manera que per incrementar l'edat mitjana de jubilació a l'Estat és vàlid plantejar que s'allargui la vida laboral, ho és que convindria que es procurés que no s'escurés. Per exemple, tota la reconversió bancària ha estat marcada –a més de les fusions entre entitats que han atemptat contra la competència– en unes retallades laborals basades en prejubilacions. Això ha inclòs entitats amb participació estatal, en les quals el govern ha mirat cap a una altra banda quan s'estaven plantejant mesures que, efectivament, posaven en situació de jubilació persones que esta-

ven molt lluny de l'edat mínima. Aquesta tolerància contribueix a allargar els períodes de jubilació i perjudicant el sistema de pensions. Una primera proposta, doncs, seria desincentivar la possibilitat d'aplicar aquest tipus de mesura, en les quals –a més a més– no es pot acreditar que els treballadors s'hi acullin de manera voluntària.

D'altra banda, com que el sistema de pensions espanyol està basat en les aportacions que fan els treballadors en actiu, no és la millor de les situacions que s'estigui fomentant una competitivitat basant-se en ajustaments salarials. Calen salaris més alts, perquè fan pujar les cotitzacions. Salaris més alts que serien factibles amb més productivitat. En canvi, l'atenció a la innovació i a la formació com a motors de la productivitat ha estat, per dir-ho finament, poc reeixida a l'Estat.

Posar el focus del problema de les pensions a l'Estat en l'edat de sortida del mercat laboral és també una idea amb riscos, perquè allargar les careres professionals suposa una dificultat afegida per a les generacions joves que han d'accedir a la feina, en un país que té taxes d'atur juvenil molt elevades. Les comparacions amb Europa haurien d'incloure tots els paràmetres i, sense posar en dubte que en altres països de l'entorn pot no ser estrany veure treballar als 70 anys, com manifesta el ministre, sí que resulta estrany veure-hi tants joves sense feina.

Plantejar des del govern el debat sobre un sistema de pensions que genera grans dèficits que, per ser atesos, requereixen deixar de prestar altres serveis necessaris per a la societat, no és només legítim sinó exigible. Tan exigible com perquè els termes d'aquest debat n'abastin totes les arestes. El ministre Escrivá planteja el seu mètode –amb reminiscències al personatge del cambrer Alex d'*El mètode Kominsky*–, però és necessari que en el camp de visió del debat hi figurin també altres disfuncions pendents de solució.

INDICADORS

Moderació hipotecària

La xifra d'hipoteques a Catalunya ha caigut un 0,9% al juliol respecte al juny, segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE). En concret, s'han constituït 5.837 hipoteques sobre habitatges, una xifra que suposa un augment del 31,1% respecte al mateix mes del 2020, en plena segona onada de la pandèmia. En total, s'han prestat 956,4 milions d'euros, una davallada de l'1,3% respecte al juny.

Oxigen hoteler

El nombre de pernотacions en establiments hotelers augmenta un 111,8% interanual a Catalunya l'agost del 2021, segons l'enquesta d'ocupació hotelera de l'Idescat. Les pernотacions del turisme domèstic creixen un 50,2%; les dels catalans augmenten un 18,9%, i les de viatgers de la resta d'Espanya, un 174%. Les pernотacions del turisme estranger pugen un 269,4% interanual.

ALEGRIA INTERIOR

Jordi Soler / jordi@alegriainterior.com

Companys de viatge

La setmana passada vam entrar de ple a la tardor i ja ningú es recorda de l'estiu. És normal, la multitud de successos que passen cada dia fan que pugem de revolucions i no ens adonem que sincronitzats amb el curs escolar deixem de dirigir i passem a ser dirigits. En aquest cas, per la nostra ment racional-matemàtica-organitzativa.

Una de les coses bones que m'ofereixen les vacances d'estiu, però, a part de la migdiada a primera hora de la tarda, són els espais buits. I no em refereixo a trobar aparcament al centre, no, en aquest cas em refereixo a aquelles franges de temps en les quals no hi ha res assignat i que puc parar i deixar descansar l'hemisferi esquerre del meu cervell durant uns minuts.

Deixar de preocupar-me, o sigui, deixar d'ocupar-me de coses futures que potser no passaran mai, parar la calculadora mental, treure el peu de l'accelerador i buidar-me de pensaments absurds m'obren les portes a la meva part més creativa i essencial. Per entrar en aquesta part m'haig de deixar endur.

En aquest sentit, i en el cas de les experiències viscudes aquest estiu passat, recordo un moment en el qual nedava al mig del mar i una filera de peixos en formació se'm van emportar a passeig durant una bona estona. Nedaven prop de la superfície, davant meu, a un ritme que es feia fàcil de seguir, com si entenguessin que no s'havien d'aprofitar d'estar en un entorn que els afavoria i per consideració cap a mi m'anaven esperant.

Per uns moments em vaig sentir peix i vaig poder gaudir de la seva companyia fins que vam arribar prop de la sorra de la platja, on tot l'aldarull de la gent els va dissoldre ententent que ja havien complert el seu propòsit d'acompanyar-me fins als meus.

Quan recupero aquest record, i mirat amb perspectiva, m'adono de com d'afortunats podem arribar a ser si ens sabem integrar amb el moment present i ens deixem portar de forma conscient i plena. Ara toca fer un pas més i aplicar la mateixa pauta al nostre dia a dia encara que ens toqui submergir-nos en un mar de cabòries, sorolls mentals i estímuls continus. Quan mirem al nostre entorn amb l'òptica adequada ens adonem que cada situació viscuda, encara que en algunes ocasions ens faci perdre el nostre centre, té un propòsit determinat, i que si el sabem entendre és més fàcil que arribem a bon port. En el meu cas és fàcil, només cal que tanqui els ulls uns segons, faci una respiració profunda i visualitzi un fragment de l'experiència viscuda aquell matí del mes d'agost a Cala Montgó, on una colla de peixos es van posar davant meu i, per uns instants, es van convertir en els meus companys de viatge.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 01-10-2021 al 07-10-2021

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Mercuri retrògrad a Casa VII inclina a repetir patrons en l'àmbit de la parella i social. Si alguna cosa no va bé amb els altres, observa la situació i aposta pel diàleg.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Vols millorar la dieta i alguns hàbits. Possible oportunitat per poder accedir a un lloc de treball que creies perdut. Necessitat de formar-te per avançar professionalment.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Compte de no caure en l'obsessió per assumptes del passat. Està bé recordar però no t'autoflagel·lis. Si tens fills, és un període per fer reajustaments en la seva educació.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Més trobades familiars amb persones d'edat avançada. Despeses en articles de la llar o per fer reparacions. Estàs més sensible i ho aprofites per fer alguna cosa creativa.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

A la feina caldrà deixar les coses clares per evitar malentesos que podrien perjudicar-te. Potser hauràs de fer costat a un germà o germana que passa per un moment delicat.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Penses molt en una persona que t'atrau, però abans de posar-hi més energia assegura't que tots dos cerqueu el mateix. Adeqües la teva economia per estalviar una mica.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Algú de la família podria fer-te perdre els papers i la teva educació habitual, no caiguis en el parany. Una escapada de cap de setmana t'ajudarà a prendre decisions.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Una atracció fatal no et deixa dormir. Si tens parella, valora la situació abans de vessar-la. Un assumpte professional sembla que encara demana un temps més d'espera.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Tens projectes pel que fa a l'habitatge, valora diferents opcions. Amb una amistat segueix sense tancar un capítol d'atracció entre ambdós. Potser caldrà fer alguna cosa.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Vivim temps delicats pel que fa a la feina, però no et va tan malament. Si ho necessites, tindràs suport dels teus superiors. Tens ambició i això t'ajudarà a avançar.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Vols passar pàgina d'alguns assumptes, però abans de fer-ho hauràs d'acceptar el que t'ha tocat viure. Un amor del passat sembla que es fa present des de la distància.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Pots conèixer una persona que t'encisarà i a la qual et semblarà que coneixes de sempre. Entren noves amistats amb les quals compartiràs filosofia de vida i algunes creences.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret Valls

'Dune'

De David Lynch

Després de l'esquarterada versió

Després de l'esquarterada versió *Dune*, del nord-americà David Lynch de l'any 1984, un estrepitós fracàs de taquilla, Denis Villeneuve agafa el relleu i s'atreveix a filmar una primera part d'una nova adaptació cinematogràfica de la novel·la homònima de Frank Herbert. Aquest relat emblemàtic del gènere de la ciència-ficció, que arriba ara a la gran pantalla de la mà del realitzador canadenc sense amagar la concepció faraònica del projecte, parteix d'un guió coescrit per Eric Roth i Jon Spaihts. Mentrestant, el rodatge de la segona part romandrà a l'espera dels resultats en taquilla d'aquesta primera entrega. Un vibrant pròleg ens presenta el planeta Arrakis, un món desèrtic que té una espècia que flota en la seva atmosfera, una valuosa matèria primera, recol·lectada amb grans màquines per la casa dels Harkonen, mentre els seus habitants, els Fremen, lluiten clandestinament contra aquest espoli. El punt d'arrencada del film, sintetitzat en aquest breu però majestuós preàmbul, mostra com els Harkonen abandonen incomprensiblement Arrakis tot cedint l'exploració del planeta als Atreides.

A partir d'aquí comença un relat força elemental, una història primordial, la d'un noi cridat a ser l'escollit, el camí de la forja d'un heroi. Ens referim a Paul Atrides (Timothée Chalamet), qui viu estranyament fascinat pel planeta Arrakis, i que creix atrapat en una sèrie de premonicions i visions de caràcter místic, que redunden en l'èpica messiànica que transmet el film, però que alhora també li dona un to al·lucinatori i nebulós. Entremig veiem imatges i moments que ens recorden fragments icònics de l'actualitat, com la barbàrie i l'horror d'Estat Islàmic i els talibans.

Denis Villeneuve, un conreador nat del gènere fantàstic amb films com *La llegada* (2016) o el remake d'un altre clàssic del gènere, *Blade Runner*

2049 (2017), excel·leix aquí en la seva posada en escena, tan vistosa com virtuosa. Fa gala d'una concepció visual i escenogràfica de gran elegància que treu profit sobretot de l'aspecte més matèric i físic de l'essència del desert. Un entorn inhòspit, pràcticament sense vida, on els Fremen s'han sabut adaptar, i on preval la sorra, les tempestes d'arena, les dunes, el sol ardent o la deshidratació. Textures i formes per on podríem entreveure rastres del film epopeic *Lawrence d'Aràbia* (1962, David Lean).

Trobem un organicisme sorprenent. Més enllà de bestioles com un ratolinet del desert que sobreviu enmig d'aquest mar de sorra, Villeneuve ha armat uns helicòpters que recorden les llagostes o les libèl·lules i armes secretes a la manera de mosquits espies, amb el seu bronzit, fins i tot. Tot i el futurisme, també sobta veure decorats i vestits d'estètica antiga, medieval o aràbiga. S'insisteix molt en l'aspecte més físic i matèric, privilegiant interiors de pedra, murs, pasadissos, tot d'una aparença pètria, de gran austeritat, reminiscències de l'antic Egipte de les piràmides.

Tenim, per descomptat, dosis d'espectacularitat, de megalomania, però per damunt de tot preval la idea d'un *blockbuster* d'autor, on el toc personal del realitzador és determinant per damunt de les concessions fàcils a l'efectisme i l'explosió d'efectes digitals. Una de les imatges emblemàtiques del film són els cucs gegants que engoleixen tot allò que es mou i que es mouen enmig de la profunditat de la sorra del desert on s'amaguen. La seva boca, que s'empassa persones i màquines, és com un cràter, un *maelstrom*, imatge poderosa que situa l'espectador en el vòrtex d'aquest remolí letal. D'altra banda, Hans Zimmer crea una banda sonora impactant, que t'atropella com si fos un camió. Al capdavant, *Dune* és una experiència immersiva, una pel·lícula subjugadora, captivadora.

CULTURA

RECOMANACIONS

M. Erra / T. Terradas

La Nau B1 de Granollers torna a obrir amb el rap de Tribade

Concert de Tribade. Sala Nau B1 de Roca Umbert, Granollers. Dissabte, 2 d'octubre, 22h.

El trio de rap Tribade, format a Barcelona per les MCs Bittah i Masiya Lulla, porta la seva música, una combinació fresca i original de rap

amb flamenc, a la nova temporada de la Nau B1. Les seves lletres porten al segle XXI l'univers de tres dones que lluiten contra la precarietat dins d'una societat plena de privilegis masculins, a la vegada que amplifiquen realitats com lluites locals.

Doble sessió amb el Mag Lari a Montornès del Vallès

'Una nit amb el Mag Lari'. Teatre Margarida Xirgu, Montornès del Vallès. Dissabte, 2 d'octubre, 19h i 21h.

El Mag Lari celebra els seus 25 anys sobre els escenaris amb aquest espectacle ple de màgia i emocions.

El reconegut mag promet una gran nit de festa amb aquest espectacle de 80 minuts i recomanat per a persones a partir de 4 anys. Amb el Mag Lari comença dissabte la nova programació de Montornès Aixeca el Teló.

El pianista Daniel Ligorio, de Broadway a Manlleu

Daniel Ligorio. Auditori Fundació Antiga Caixa Manlleu, a Manlleu. Diumenge, 3 d'octubre, 18h.

Concert de Daniel Ligorio, un dels pianistes amb més projecció del panorama nacional, que presenta un concert titulat *Cuatro estaciones*

porteñas a Broadway. Ligorio interpretarà peces tan emblemàtiques com el *Rhapsody in Blue* de Gershwin, *West Side Story* de Bernstein i *Las cuatro estaciones porteñas* de Piazzolla. Organitzen els Amics de la Música de Manlleu.

'53 diumenges' arriba a L'Atlàntida

'53 diumenges', de Cesc Gay. Sala Ramon Montanyà de L'Atlàntida de Vic. Diumenge, 3 d'octubre, 18.00h. Arriba a Vic una de les comèdies d'èxit de la temporada, dirigida per

Cesc Gay i interpretada per Pere Arquillué, Cristina Plazas, Àgata Roca i Lluís Villanueva. Una relació familiar entre germans que esdevé una autèntica bomba de rellotgeria.

CINEMES

BELLA Y EL CIRCO MÁGICO

Noruega 2020. Dir. Atle Solberg Blakseth i Frank Mosvold. Animació. Ella Bella i Henry són els millors amics del món. Junts han decidit muntar un espectacle de circ a la seva petita ciutat, on Ella Bella sorprendrà a tots amb els seus números de màgia i l'ajuda d'Henry. Però llavors arriba Johnny, un nen nou al veïnat, amb joguines cares i una bicicleta espectacular, que enlluerna Henry.

BENEDETTA

França 2021. Dir. Paul Verhoeven. Amb Virginie Efira, Lambert Wilson i Daphne Patakia. Drama. Adaptació cinematogràfica de la novel·la escrita per Judith C. Brown, que conta la història d'una monja del segle XVII que viu a Itàlia. La seva vida tranquil·la es veu pertorbada per una sèrie de visions tant religioses com eròtiques. Aviat comença una relació romàntica amb una de les monges del convent en el qual resideix.

CLARET

Espanya 2021. Dir. Pablo Moreno. Amb Antonio Reyes i Alba Recondo. Drama. Pel·lícula que retrata la vida d'Antoni Maria Claret, conegut com a Pare Claret, i fundador de l'orde religiós dels Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria i la Congregació de les Religioses de Maria Immaculada Missioneres Claretianes.

CRY MACHO

EUA 2021. Dir. Clint Eastwood. Amb Clint Eastwood, Eduardo Minett i Natalia Traven. Drama. Texas, 1978. Una exestrella de marrada i criador de cavalls retirat accepta un encàrrec d'un antic cap: portar el seu fill petit des de Mèxic de tornada a casa per allunyar-lo de la seva mare alcohòlica. En el viatge, tots dos s'embarcaran en una inesperada aventura.

DUNE

EUA 2021. Dir. Denis Villeneuve. Amb Oscar Isaac, Timothée Chalamet i Rebecca Ferguson. Ciència-ficció. Arrakis, el planeta del desert, feu de la família Harkonnen des de fa generacions, queda en mans

de la Casa dels Atreides després que l'emperador cedeixi a la casa l'explotació de les reserves d'espècia, una de les matèries primeres més valuoses de la galàxia i també una droga capaç d'amplificar la consciència i estendre la vida. El duc Leto, la dama Jessica i el seu fill Paul Atreides arriben a Dune amb l'esperança de recuperar el renom de casa seva, però aviat es veuran embolicats en una trama de traïcions i enganys que els portaran a qüestionar la seva confiança entre els seus propers i a valorar els vilatans de Dune, els Fremen, una estirp d'habitants del desert amb una estreta relació amb l'espècia.

MAIXABEL

Espanya 2021. Dir. Iciar Bollain. Amb Blanca Portillo i Luis Tosar. Drama. Maixabel Lassa perd l'any 2000 el seu marit, Juan María Jaúregui, assassinat per ETA. Onze anys més tard, rep una petició insòlita: un dels assassins ha demanat entrevistar-se amb ella a la presó de Nanclares de la Oca, a Àlaba, en la qual compleix condemna després d'haver trencat els seus llaços amb la banda terrorista. Malgrat els dubtes i l'immens dolor, Maixabel Lassa accedeix a trobar-se cara a cara amb les persones que van acabar a sang freda amb la vida de qui havia estat el seu company des dels 16 anys.

MEDITERRÁNEO

Espanya 2021. Dir. Marcel Barrena. Amb Eduard Fernández, Dani Rovira i Anna Castillo. Drama. Tardor 2015. Dos socorristes, Òscar i Gerard, viatgen fins a Lesbos, Grècia, impactats per la fotografia d'un nen ofegat a les aigües del Mediterrani. En arribar descobreixen una realitat colpidora: milers de persones arriben a la seva vida cada dia creuant el mar en precàries embarcacions i fugint de conflictes armats. No obstant això, ningú exerceix labors de rescat. Al costat d'Esther, Nico i altres membres de l'equip, lluitaran per complir una comesa, donant suport a persones que el necessiten. Per a tots ells aquest viatge inicial suposarà una odissea que canviarà les seves vides.

NO RESPIRES 2

EUA 2021. Dir. Rodo Sayagues. Amb Stephen Lang i Bobby Schofield. Thriller. En aquesta seqüela del film de terror *No respiris*, l'exmilitar cec que va causar estralls en el primer lliurament tornarà a veure's embolicat en problemes. En aquella ocasió l'home va aconseguir eliminar de manera violenta alguns dels joves que tracten d'entrar

a robar a la seva llar. Ara, sembla que un grup d'amics ha entrat a casa seva, però amb intencions ben diferents: intentaran venjar-se pels seus malaguanyats col·legues en l'assalt temps enrere.

SHANG CHI Y LA LEYENDA DE LOS DIEZ ANILLOS

EUA 2021. Dir. Destin Cretton. Amb Simu Liu, Tony Leung Chiu-Wai i Tim Roth. Acció. Adaptació cinematogràfica de l'heroi creat per Steve Englehart i Jim Starlin l'any 1973. Un personatge mític xinès, meitat americà, amb un peculiar estil de combat que mesclava kung-fu i armes de foc.

SIN TIEMPO PARA MORIR

Regne Unit 2021. Dir. Cary Joji Fukunaga. Amb Daniel Craig, Rami Malek i Naomie Harris. Acció. Bond ha deixat el servei secret i està gaudint d'una vida tranquil·la a Jamaica. Però la calma no durarà gaire temps. El seu amic de la CIA Felix Leiter apareix per demanar-li ajuda. La missió de rescatar un científic segrestat resulta ser molt més arriscada del que s'esperava, i porta Bond darrere la pista d'un misteriós dolent armat amb una nova i perillosa tecnologia.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Casal Camprodoní	Chavalas	-	18.00 i 22.00	18.00 i 22.00	-
RIBES DE FRESE		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Catalunya	Yo la busco	-	19.00 (VOC) (Filmoxarxa)	-	-
RIPOLL		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Comtal	Dune	-	19.00	17.00 i 20.15	21.15
TORELLÓ		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
El Casal	La favorita	-	-	-	20.30
VIC		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts
L'Atlàntida	Bon dia, món!	-	-	17.00 (Cineclub Xic)	-
	Petita Miss Sunshine (VOSE)	-	-	-	20.00 (Cineclub Vic)
VIC		Divendres	Dissabte	Diumenge	De dilluns a dijous
Sucre	Sin tiempo para morir	18.00, 20.00 i 22.00	11.30, 16.00, 17.30, 18.30, 20.45 i 22.00	11.30, 16.00, 17.15, 18.15, 20.15 i 21.15	18.15, 20.20 i 21.15
	Sin tiempo para morir (VOSE)	21.30	21.30	21.30	21.30
	Benedetta	20.00 i 22.35	16.15, 18.15 i 22.40	16.15, 18.15 i 22.40	17.55 i 19.20
	Benedetta (VOSE)	-	-	-	21.45

Mediterráneo	17.55, 20.35 i 22.45	16.20, 17.55, 20.35 i 22.45	11.50, 16.05, 17.55, 20.35 i 22.45	17.40, 19.50 i 22.00
Claret	17.35	-	18.00	19.25 (dc.)
Bella y el circo mágico	19.10	11.40 i 19.00	11.40 i 19.00	-
Bella i el circ màgic	17.35	15.55	11.30 i 15.40	17.30
Cry Macho	20.45 i 22.45	16.15 i 20.40	16.15 i 20.40	-
No respire 2	23.00	20.25 i 22.20	20.25 i 22.20	19.30 (excepte dc.) i 21.45
Maixabel	20.05 i 22.15	20.05 i 22.15	20.05	19.45 i 22.00
Dune	17.45, 19.10 i 21.30	11.40, 16.15, 18.40 i 21.40	11.40, 16.15, 18.40 i 21.40	18.45 i 21.35
After. Almas perdidas	17.10	18.30	16.00	17.50
Shang-Chi y la leyenda de (...)	19.05	19.05	19.05	19.05
La Patrulla Canina: la película	17.30	16.15	12.00 i 16.15	17.40
Jungle Cruise	17.40	-	11.35	-
El bebé jefazo: negocios de familia	-	-	11.45	-
A todo tren: destino Asturias	-	14.30	11.40 i 14.30	17.45

CARDEDEU **Divendres** **Dissabte** **Diumenge** **Dijous**

Esbarjo	Siempre contigo	20.00	20.00	19.00	-
----------------	-----------------	-------	-------	-------	---

LA GARRIGA **Divendres** **Dissabte** **Diumenge** **Dilluns**

Alhambra	Sin tiempo para morir	16.00, 19.00 i 22.00	16.00, 19.00 i 22.00	16.45 i 19.45	18.00 i 21.00 (VOSE)
-----------------	-----------------------	----------------------	----------------------	---------------	----------------------

GRANOLLERS **Divendres** **Dissabte** **Diumenge** **Dimarts** **Dijous**

Edison	Maixabel	19.00 i 21.30	18.00 i 20.30	16.45 i 19.15	-	-
---------------	----------	---------------	---------------	---------------	---	---

GRANOLLERS **De divendres a diumenge**

Ocine	Shang-Chi y la leyenda de (...)	16.00 / 20.45 / 17.45
	El bebé jefazo: negocios de familia	18.30
	Cry Macho	20.30 i 22.30 / 16.15
	Bella y el circo mágico	16.00
	Sin tiempo para morir (Atmos)	17.45 i 20.45 (dj. VOSE) / 15.45, 18.45 i 21.45
	No respire 2	16.00 i 18.00 / 20.40 i 22.30
	Benedetta	20.00 i 22.20
	Dune	16.15 i 19.15 / 17.45 / 18.30 i 21.45 / 20.30
	Mediterráneo	22.15 / 16.20 i 18.30
	A todo tren: destino Asturias	16.00
	After. Almas perdidas	16.30
	Los Olchis	16.00
	Sin tiempo para morir	20.15 / 16.45 i 19.45 / 18.15
	Escape Room 2: mueres por salir	22.40
	Respect	21.15
	Maixabel	16.00, 18.10 i 20.20
	Maligno	22.30
	La Patrulla Canina: la película	16.30
	Free Guy	18.15

SANT CELONI **Divendres i dimecres** **Dissabte i diumenge**

Ocine	Dune	17.45, 18.45 i 21.45	16.00, 17.45, 18.45 i 21.45
	La Patrulla Canina: la película	-	16.00
	Sin tiempo para morir	18.45, 19.45, 20.45 i 21.45	15.45, 18.45, 19.45, 20.45 i 21.45
	No respire 2	17.50 i 22.45	16.00, 17.50 i 22.45
	Maixabel	18.00 i 20.10	18.00 i 20.10
	Shang-Chi y la leyenda de (...)	22.20	22.20

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

HORIZONTALS: 1. Tot preparat (o és que és un paio molt endreçat?). El mànec de la paella / 2. Poesia escrita a la cara. Dic que no i que no, càsum ses i càgum tot! / 3. El cul d'en Jaumet. Tan petit que encara va escola a passar l'estona. Enrarí sens vocalitzar / 4. Quan Iberia encara no volava ell ja hi era. Més magre que en Jordi el de Ciudadanos / 5. Refer el marge gairebé fins a amargar-vos la vida. En ella tot és renou i desgavell / 6. El setè planeta vist des de l'altra banda. Decidida a mostrar-se solucionada / 7. L'auxili que prestaria un monjo. Districte postal / 8. Proveïdor d'intèrprets hamelinescos. Evident: és de lluna / 9. Ell no les té totes. Va ser la primera de morir-se quan a en Pau Riba li van sortir diòptries. Triplica en despeses / 10. Híbrid de porc senglar i elefant, o de tapís i paper. Doble rovell afegit al carboni / 11. Ballaruga balear. Vilatges baixebrencs. Allà a Alfafar / 12. Barca que els holandeses fabricaven amb ruca. No té les coses gaire clares, especialment el sentit de la marxa / 13. S'assemblen a les olles, i encara més als trastos. Farà el que caldrà perquè l'homenatge surti bé.

VERTICALS: 1. Per a la vela és molt adequada, perfecta. I aquest el fetge el té gros i collonut / 2. Abracen la religió. Hi ha qui hi veu cartes, però jo sempre hi he vist insults i cops de puny. I ara abracen el revengisme / 3. Si vol trobar promès que vagi a Notre Dame. Pagaments molt corrents al Penedès / 4. Desagradable, com el gust de la cervesa que pren la Simó. Llançat de cap a la joia de no treballar / 5. La part dolenta de Narbona. Línia ben recta cap al pol Nord. Pilota a l'olla / 6. Pilota a l'illa. Branquetes de conseqüències màgiques. Enemics d'Allargar la Sessió / 7. Pels de baix sempre queda curt, aquest joc de mans. Semblen afeccions de la pell però són alemanyes / 8. El més orgullós de treballar a l'hospital. Ens deixa mirar la tele pel retro / 9. Anima de sant. Més que una negoció, una veritable declaració que no. Poca feina / 10. Treball tèxtil de perruqueria. Fàrmac que no convé prendre's gaire lluny de casa / 11. La ciutat més explosiva de tot Andalusia. Nosaltres el tenim a la sang i l'unicorn al cos / 12. Do'm això, que ho posaré a l'entrada de casa. Sermó freqüent a les parròquies del desert.

SUDOKUS

AMIC

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: fàcil

			2	7	8			
		8						6
9		2	4	3	6	1		8
		7				5		
			3	5	2		4	7
		4		1	7		3	
8		1	9		3		2	
5	2						6	3
				2				

Dificultat: mitjana

	8		5					2
4	2	6				7		
5				6	8			4
	4	7		5				3
	6	3			7	5		
		5			6			7
	3							4
				4		2	6	
	9		7	8				5

SOLUCIONS

7	6	3	5	2	4	9	8	1
5	2	9	7	8	1	4	6	3
8	4	1	9	6	3	7	2	5
2	5	4	8	1	7	6	3	9
1	9	6	3	5	2	8	4	7
3	8	7	6	4	9	5	1	2
9	7	2	4	3	6	1	5	8
4	3	8	1	9	5	2	7	6
6	1	5	2	7	8	3	9	4

Dificultat: fàcil

6	9	4	7	8	2	3	1	5
7	5	8	1	4	3	2	6	9
1	3	2	6	9	5	8	7	4
8	1	5	9	3	6	4	2	7
9	6	3	4	2	7	5	8	1
2	4	7	8	5	1	9	3	6
5	7	9	2	6	8	1	4	3
4	2	6	3	1	9	7	5	8
3	8	1	5	7	4	6	9	2

Dificultat: mitjana

13												
12												
11												
10												
9												
8												
7												
6												
5												
4												
3												
2												
1												

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12